

Vladimír Cingel:

DIEŤA DNES UŽ NIE JE SAMOZREJMOSŤ

“VLADIMÍR CINGEL CHCEL BYŤ AKADEMICKÝM MALIAROM, ALE OTEC - PRÁVNÍK HO VYSTRÍHAL PRED BOHÉMSKYM ŽIVOTOM A USMERNIL HO NA PRAKTICKEJŠIU CESTU. VYŠTUDOVAL MEDICÍNU A VEREJNOSŤ TOHTO SYMPATICKEHO CHIRURGA ZAČALA VNÍMAŤ NAJMÄ PRI ODDEĽOVANÍ SIAMSKÝCH DVOJČIAT MAREKA A MIŠKA. PODSTATNÚ ČASŤ PROFESIONÁLNEHO ŽIVOTA OPEROVAL MALÉ DETI, DNES SA RADUJE Z VNUČKY AGÁTKY A JE STAROSTLIVÝM STARÝM OTCOM.

AKÝ DARČEK STE PRIPRAVILI PRE AGÁTKU PRI NARODENÍ?

Jeden veľmi tradičný, kúpili sme jej náušníčky, a jeden netradičný - odber pupočníkovej krvi a placenty. Pokladal som to za jedinečnú investíciu. Niektorí starí rodičia nakúpia bábätku plno zbytočného luxusného oblečenia a hračiek, ja som lekár, preto som chcel, aby mala moja vnučka do života takúto medicínsku-biologickú „poistku“. Sledujem vedecký pokrok v medicíne, napreduje nepredstaviteľne rýchlo. Nevieime, čo bude o desať-dvadsať rokov a čo dokážu vedci vytvoriť z kmeňových buniek, veď napr. v USA, Veľkej Británii, Japonsku a Nemecku sa veľa investuje práve do takéhoto výskumu. Kmeňové bunky je možné získať z ľudských embryí, čo býva väčšinou spojené s ich utratením, a to spôsobuje nielen legislatívny, ale mnohým lekárom a vedcom aj osobný problém. Ja sám som praktizujúci katolík a privítal som, že existuje eticky čistá možnosť získavania kmeňových buniek z pupočníkovej krvi. Je to pre dieťa bezbolestné, legislatívne a eticky čisté, netrpí tým svedomie a presvedčenie veriacich.

SÚ VŠAK ZDRAVOTNÍCI, KTORÍ RODIČOV ODRÁDZAJÚ OD ODOBERANIA PUPOČNÍKOVEJ KRVI, TVRDIA, ŽE JE TO LEN NEJAKÁ SÚČASNÁ MÓDA. VÁŠ NÁZOR?

Pupočniková krv sa stala predmetom záujmu už pomerne dávno, v 70. rokoch, keď vedci zistili, že obsahuje významné množstvo krvotvorných kmeňových buniek, o ktorých sa dovtedy predpokladalo, že sa nachádzajú len v kostnej dreni. Krvotvorné

bunky sa dnes využívajú pri liečbe mnohých závažných ochorení - leukémie, lymfómy, nádorové ochorenia orgánov, získané a dedičné poruchy krvotvorby, imunity, metabolizmu. Vo svete sa robia klinické štúdie o využití pupočníkovej krvi pri liečbe diabetu 1. typu a detskej mozgovej obrny, ktoré sa rozbiehajú aj na Slovensku. Celkovo sa dnes krvo-

tvorné kmeňové bunky využívajú pri liečbe približne 80 závažných ochorení, pri ktorých je potrebné obnoviť krvotvorbu. Moderné technológie umožňujú tieto bunky odobrať a uchovať kryokonzerváciou pri -196°C na neobmedzený čas, a preto sa začali využívať aj v medicíne. Z praktického hľadiska je výhodou pupočníkovej krvi jej ľahká dostupnosť,

možnosť zmrazenia a dlhodobého uskladnenia. Reálne existujúce možnosti terapeutického uplatnenia vlastných kmeňových buniek, netušený potenciál ich využitia v budúcnosti a skutočnosť, že ide biologicky o toho istého jedinca, čo eliminuje riziko odvrhnutia transplantátu, toto všetko sú moje argumenty v prospech odoberania pupočníkovej krvi.

JE ODBER PUPOČNÍKOVEJ KRVI ÚPLNE BEZ RIZIKA PRE NOVORODENCA?

Odber vykonáva pôrodník alebo pôrodná asistentka ihneď po prestrihnutí pupočnej šnúry počas tzv. tretej doby pôrodnej. Hoci takmer 97% objemu pupočníkovej krvi sa nachádza v placente, krv sa odoberá zo žíl pupočnej šnúry, ktoré sú dobre dosiahnuteľné. V čase odberu pupočníkovej krvi je už dieťa v starostlivosti pediatri a preto odber nemôže nijakým spôsobom dieťa ohroziť.

PRACUJETE AKO CHIRURG TAKMER TRIDSAŤ ROKOV, ČO SA POČAS TÝCHTO ROKOV ZMENILO VO VAŠOM ODBORE?

Keď som začínal ako chirurg, nerobili sa štandardne miniinvazívne operácie: laparoskopie, a torakoskopie či mnohé ďalšie. Dnes sa takto operuje už bežne a okrem toho sa robí v príslušných medicínskych svetových centrách aj fetálna chirurgia, čo sú vlastne operácie plodu ešte v maternici. Druhá významná zmena - v posledných rokoch mať dieťa už nie je samozrejmosť. Neustále sa zvyšuje priemerný vek pri pôrode. Čo je však ešte alarmujúcejšie, problémy s počatím dieťaťa má takmer každý piaty pár. Preto sa v týchto prípadoch využíva najmä umelé oplodnenie, ktoré v porovnaní s fyziologickým otehotnením nesie potenciálne vyššiu mieru rizika vrodených vývinových chýb, predčasného pôrodu a nezrelosti dieťaťa, čo sa môže premietnuť do ďalších zdravotných problémov detí. Na človeka však „číha“ aj počas života nespočetné množstvo získaných ochorení, ktoré vyradia určité tkanivá či orgány z funkcie. Aj preto som trval na tom, aby moja vnučka mala zdroj kmeňových buniek k dispozícii.

PREDNÁŠATE AJ NA VYSOKEJ ŠKOLE, UČÍTE BUDÚCICH LEKÁROV. VIETE VOPRED VYTIPOVAŤ, Z KTORÉHO ŠTUDENTA ALEBO ŠTUDENTKY BUDE DOBRÝ ODBORNÍK V OBLASTI CHIRURGIE?

Rozhodne to musí byť študent, ktorý má o chirurgiu skutočný záujem, musí to byť zdravo sebavedomý človek s dobrým logickým a analytickým myslením, rozhodný, flexibilný, ale súčasne s patričnou dávkou pokory. Je síce viac mužov-chirurgov, lebo tento lekársky odbor predstavu-

je značnú fyzickú a psychickú záťaž, ale percento žien stúpa. Najmä endoskopická chirurgia vyžaduje menej sily, predovšetkým jemnú ruku, a tú majú mnohé ženy.

PLATÍ AJ U VÁS PRAVIDLO, ŽE CHIRURG NEOPERUJE SVOJU RODINU?

Neplatí. Chirurgicky som ošetroval dcéru, keď bola maličká, a dnes by som bol rozhodne aj pri operácii vnučky, chcel by som stopercentne na všetko dohliadnuť. Manželka je tiež lekárka, ale je bojazlivejšia, viac sa bojí aj o vnučku, ja si užívam pozitívne stránky starorodičovstva a v prípade zdravotných problémov by som sa postaral nielen o vnučku.

DO HISTÓRIE DETSKEJ CHIRURGIE STE SA ZAPÍSAĽI O LEKÁR, KTORÝ ODDELIL SIAMSKÉ DVOJČATÁ MIŠKA A MAREKA MÜLLEROVCOV. AKO BY STE ZHODNOTILI OPERÁCIU Z ODSŤUPOM ČASU?

Siamske dvojčatá od nepamäti priťahovali pozornosť ľudí, pretože dodnes nevieme uspokojivo zodpovedať otázky príčiny ich vzniku. Operovali sme 19 hodín a na operácii sa podieľal 48-členný zdravotnícky tím. Od začiatku sme vedeli, že chlapci majú jedinou šancu - rozdelenie. Napriek všemožnej snahe chlapci boj o život prehrali. Pre mňa, ako lekára a človeka, bolo dôležité, že som pre nich urobil maximum, čo bolo v mojich ľudských silách. Dodnes som s ich rodičmi v kontakte, pošleme si sms, už majú ďalších dvoch zdravých chlapcov a v najťažších chvíľach pomohla rodine najmä viera. Boj týchto dvoch chlapcov bol verejnosti známy, denne však bojujeme o život mnohých pacientov a niekedy bohužiaľ aj prehráme.

VYROVNÁVATE SA SO SMRŤOU PACIENTOV ŤAŽKO?

Nedá sa na to zvyknúť ani po rokoch. Vždy mi pomôže fakt, že som pre pacienta urobil maximum. Dôležitý je pre mňa rozhovor s manželkou, prechádzka na utíšenie mysle, rád sa lyžujem, zaplávam si, hrám tenis, a občas aj poľujem. V súčasnosti je pre mňa najväčším relaxom vnučka Agátka, využívam každú voľnú chvíľu, aby som bol s ňou a dcérou rodinou.

ZLADIŤ RODINNÉ POVINNOSTI S NÁROČNOU PROFESIOU NEBÝVA JEDNODUCHÉ. AKO TO DOKÁZALI DVAJA VYŤAŽENÍ LEKÁRI?

Nemalou mierou nám pomohli rodičia mojej manželky, ktorí sa presťahovali pred rokmi z malej východoslovenskej dedinky k nám do Bratislavy. Postarali sa o dcéru, keď sme mali nočné služby, študijné povinnosti, či stres pred atestáciami. Vďaka prítomnosti starých rodičov mala naša dcéra, ktorá je už psychologičkou, pekné detstvo. Ja som jej pred spaním rozprával na pokračovanie vymyslenú rozprávku o stonožke Božke, hoci sa to asi s mojim rozprávkovým detstvom v dedinke Terchová, kde som istý čas vyrastal u starých rodičov, nedá porovnať. Chytil som pstruhu v potoku, viem aké to je túlať sa po lúčach, lesoch, zbierať hriby, čučoriedky a nemať vo vrecku mobil. Viem ako chutí zinčica, masťný chlieb s cibulou, pamätám si historky môjho starého otca, ktorý mi rozprával o prvej svetovej vojne aj o Amerike. Práve starí rodičia ma priviedli k viere. Dodnes sa do tohto kraja veľmi rád vraciam, aj keď som neskôr študoval v Žiline, kde mi žijú rodičia i sestra. Rád by som si našiel čas a stretával sa s nimi viac. Pracovne aj rodinne som však už ukotvený v Bratislave.

KEDYSI STE SA CHCELI STAŤ AKADEMICKÝM MALIAROM. ZOSTALO VÁM MAĽOVANIE AKO KONÍČEK?

Maľovanie mi ako koníček dodnes zostalo. Využívam ho na kresby súvisiace s mojou profesiou, maľujem chirurgické ochorenia, operačné postupy a podobne. Nemenej podstatná je skutočnosť, že si počas kreslenia psychicky veľmi oddýchnem a zregenerujem sily.